

СТАНОВИЩЕ

ОТ

Доц. д-р Наталия Василевна Ушева, д.м.,

Ръководител Катедра по социална медицина и организация на
здравеопазването

Зам.-Декан „Научна дейност“ Факултет по обществено здравеопазване
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна,

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, по научна специалност „Управление на общественото здраве“ за нуждите на Катедра по социална медицина и организация на здравеопазването, сектор „Медицинска етика и право“, Факултет по обществено здравеопазване при МУ – Варна., обявен в ДВ бр. № 85 от 08.10.2024 г.

Научното жури е определено със Заповед на Ректора на МУ Варна № Р-109-441/05.12.2024 г., а с Протокол №1/19.12.2024 г. от заседание на Научното жури съм определена да изготвя становище.

В законовия срок по обявения конкурс е подал документи и участва един кандидат – Гл. ас. *Мартин Огнянов Мирчев, д.оз.*, като подадените необходими документи съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицински университет - Варна.

Биографични данни за кариерното развитие на кандидата

Мартин Огнянов Мирчев е роден през 1987 г. в гр. Варна. От Софийски Университет „Св. Климент Охридски“ придобива през 2010 г. ОКС „Бакалавър“ по специалност „Философия“, а през 2011 ОКС „Магистър“ по специалност „История на философията“. Академичната квалификация на кандидата включва, също така, магистърска степен по специалността „Право“ от Варненски Свободен Университет „Черноризец Храбър“ (2015 г.). От Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, Мартин Мирчев придобива последователно степените „Магистър“ по специалност „Обществено здравеопазване“ през 2018 г., и „Доктор“ по специалност „Управление на общественото здраве“ през 2019 г. От същия университет има свидетелство и призната специалност „Медицинска информатика и здравен мениджмънт“ през 2024 г.

Кандидатът започва преподавателската си дейност през 2014 г. в Катедра по социална медицина и организация на здравеопазването на Факултет по

обществено здравеопазване при МУ – Варна, където работи и до днес. Последователно заема длъжностите хоноруван асистент, асистент и главен асистент. Преподава дисциплината "Медицинска етика" (още Медицинска етика и деонтология, Етика, Етика в общественото здраве, Биоетика и изкуствен интелект) на студентите от българоезичните и англоезичните програми от специалностите на МУ – Варна.

Гл. ас. Мартин Мирчев има дългогодишен опит на длъжността административен асистент към Катедрата по социална медицина и организация на здравеопазването.

Участва в Комисията по качество към Факултета по обществено здравеопазване и е отговорник по качество към Катедрата по социална медицина и организация на здравеопазването.

Член е на БАОЗ, European Public Health Association, БНДОЗ, БАБКЕ.

Владеенето му на английски език, както и компютърната му грамотност са на най-високо професионално ниво.

Оценка на научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидата

Гл. ас. Мартин Мирчев, дм, представя за конкурса научна продукция, отговаряща на необходимите минимални изисквания към научната дейност на кандидатите за придобиване на академична длъжност «Доцент» на МУ – Варна и включва следните 14 научни труда, които отразяват научно-изследователската дейност в периода след придобиване на ОНС „Доктор“: Дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“ (Гр. А), Хабилизационен труд под формата на Монография (гр. В), 12 научни публикации и доклади – 11 (Гр. Д), както и една публикация извън минималните изисквания. Според езика, на който са публикувани научните трудове разпределението е по 6 публикации на български и на английски.

Разпределението на научните трудове и изяви на кандидата, представени за конкурса са както следва:

- 1) Дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“
- 2) Монографичен труд
- 3) Научни публикации в реферирани списания - 4 заглавия
- 4) Публикации в нереферирани – 7 заглавия
- 5) Извън минималните изисквания – 1 публикация на английски език
- 6) Участия в научни конгреси, конференции и симпозиуми – 8, 3 от които в чужбина и пет в България
- 7) Цитирания – 6 броя

Научните разработки на гл. ас. Мартин Мирчев са в няколко направления, като основната част отговарят на научната специалност на дадения конкурс – Управление на обществено здраве:

- Собственост върху пациентската информация в контекста на Големите данни (А1, Г7.1, Г7.2, Г7.3, Г8.7);
- Етически предизвикателства пред дигиталното здраве и технологиите (В3);
- Медицинска етика и етически принципализъм – уважение към автономията; принцип на справедливостта; емпатия и отчуждение, правило за истинност и доверие между лекар и пациент; биоетическата призма към въпроса за личната пациентска отговорност към здравето, като фактор за приоритизирането в здравеопазването (Г7.4, Г8.1, Г8.3, Г8.5);
- Социална справедливост в кризисни времена: COVID-19 (Г8.4, Г8.6, Г8.2).;

Гл. ас. Мартин Мирчев представя в настоящия конкурс набор от научни трудове, отличаващи се с оригиналността на авторския подход и разнообразието на изследваните теми. Приемам всички посочени в съответната справка научни приноси.

Достигнатите теоретични и практически резултати оформят солиден научен принос, който е изложен в представените за участие в конкурса научни трудове, обособени в следните четири основни тематични направления:

- **Собственост върху пациентската информация в контекста на Големите данни;**

Това тематично направление включва Дисертационния труд за придобиване на ОНС „Доктор“, както и четири от публикациите, отразявайки, по този начин, значимостта и основополагащата роля на тази проблематика за научното развитие на кандидата.

Научно-теоретичните изследвания, представляващи ядрото на работата на гл. ас. Мирчев в тази област могат да се характеризират като новаторски, простирайки се върху съвременни предизвикателства, чиято актуалност и критична необходимост трябва да бъдат анализирани, и не могат да бъдат омаловажени:

- За пръв път в българската научна среда е разгледан въпросът за собствеността върху пациентската информация в контекста на Големите данни;
- Направен е исторически преглед на възникването и развитието на Информационната революция и Големите данни;
- Анализирано е значението на Големите данни за сферата на здравеопазването и са представени основни предизвикателства, рискове, ползи и възможности;
- Анализирана е ролята на пациентската информацията в контекста на

Големите данни;

- Дефинирано е понятието „собственост“ и е изяснено съдържанието му в специфичния контекст на информацията за пациенти;
- Представена е нормативната уредба на собствеността и защитата на пациентската информация и е извършен сравнителен анализ на нормативното им регламентиране в Европа и САЩ;
- Представени са тенденции във възприемането на пациентска информация от гледна точка на собствеността – като публична или частна и е извършен анализ на техните предимства и недостатъци;
- За пръв път в България е извършен философски анализ на концепцията за особственостяване на пациентската информация чрез прилагането на основни философски похвати и учения – онтология, епистемология, аксиология и антропология,
- За пръв път в България е извършен етически анализ на концепцията за особственостяване на пациентската информация на базата на основните принципи в биомедицинската етика - автономия, ненанасяне на вреда, благодеяние и справедливост.

Същевременно, кандидатът не пренебрегва и приложно-практическите аспекти на проблематиката, характеризираща това научно направление:

- За пръв път у нас е представена и приложена методиката за провеждане на scoring review във връзка с поставения проблем;
- За пръв път в България е проведено проучване за определяне обхвата на научната литература по въпроса за собствеността върху пациентската информация в контекста на Големите данни;
- Идентифицирани са основни морално-етични и нормативни проблеми, свързани със собствеността на пациентската информация в условията на Големите данни;
- На база на извършен философско-етически анализ е предложен справедлив подход към собствеността върху пациентската информация.

На базата на така идентифицираните практически проблеми са предложени конкретни възможни решения: (i) пациентската информация и нейните полезни употреби да се регулират без установено право на собственост; (ii) ако правото на собственост се признае, то да бъде ограничено с оглед възможните полезни употреби за научни и изследователски медицински цели.

- **Етически предизвикателства пред дигиталното здраве и технологиите**

Въпреки, че това направление включва като научен труд единствено хабилитационния монографичен труд, обхватът на разгледаните проблеми и дълбочината на представените изследвания са ясна индикация за бъдещия научно-изследователски интерес в тази област на кандидата. Разгледаните основни научни въпроси са:

- Обзор на водещите за съвременното ни технологични тенденции в дигиталното здраве, като например, изкуствения интелект и блокчейн технологиите;
- Исторически анализ на взаимовръзките между технологичната еволюция и приемането на промените в социален контекст;
- Философски анализ и опит за равностойност от влиянието на дигиталните технологии върху хората;
- Етически анализ с фокус върху рисковете от технологичното развитие;
- Сполучливи, несполучливи и неосъществени практики в развитието на дигиталните технологии.

Направен е систематичен исторически, философски и етически анализ влиянието на дигиталните технологии върху хората както в позитивен, така и в негативен аспект.

- Медицинска етика и етически принципализъм

В четири публикации са изследвани особените отношения и зависимости между: фундаменталните за биоетиката принципи (Автономност, Ненанасяне на вреда, Благодеяние, Справедливост) и специфични практически контексти.

Особено внимание заслужава способността на кандидата да фокусира изследванията си на новите проблеми и предизвикателства в областта на медицинската етика. Поставен е проблемът за конфликтните точки между емпатията и отчуждението в светлината на взаимоотношението лекар-пациент, като се сравнява влиянието на факторите „емпатично поведение“ и „практически умения“ върху доверието на пациента към неговия лечител. Установено е, че емоционалното разграничаване е необходимо, за да се подсигури медицинската обективност в емоционални ситуации, и да се гарантира липсата на неблагоприятни последици за пациента.

- Социална справедливост в кризисни времена: COVID-19;

В три от публикациите към това научно направление, с характерната за кандидата прецизност и яснота се анализират и поставят на дебат наболелите въпроси на социалната справедливост в кризисни времена. Изследва се постигането на баланс между правомерността и моралността на антикризисните мерки от една страна, и индивидуалните очаквания за зачитане на традиционните права – от друга. Нетипичните условия естествено предполагат нетипични решения. В тази връзка са изследвани три концепции:

- Феноменът на „бягство от свободата“, като са разгледани външните ограничения и наложени граници, както и тези, които индивидите сами си поставят – като защитен механизъм в условията на несигурност. Установено е, че предвид нормативен характер на външните ограничения, те могат да бъдат лесно премахнати, но поставените вътрешни

(самоизолация, избягване на другите и недоверие) могат да имат твърде тежки последици.

- Предизвикателствата пред Здравеопазването по време на извънредни ситуации - установено е, че решението да се ограничи достъпа до здравни грижи не е дискредитационно решение, а необходим отговор на предизвикателствата, които извънредната ситуация създава. Въпросът е как това да се случи съобразно етическите изисквания и да бъде направено последователно и разбираемо за общността.
- Специфичната връзка между социалната справедливост и биоетическите принципи за ненанасяне на вреда и благодеяние.

Гл. ас. Мартин Мирчев установява, че именно извънредната ситуация създава обективни предпоставки за осъзнаване на социалната роля, социалната справедливост в справедливите взаимоотношения между индивидите и обществото, като социален дълг на всеки от нас.

Справката от Библиотеката на МУ Варна верифицира наукометричните показатели на кандидата: индивидуален IF - 6,345 и общ IF - 14,886; 6 цитирания в чужди издания.

В 12 (86 %) от публикациите гл. ас. Мирчев е самостоятелен или първи автор, и в по една от представените статии е втори и трети или следващ автор.

Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Гл. ас. Мартин Мирчев има над 10 години трудов стаж, от които 9 години преподавателски стаж в МУ-Варна като асистент и главен асистент с годишна аудиторна заетост в диапазона 407 и 487 академични часа, което надхвърля заложения норматив за нехабилитираните преподаватели на МУ Варна от 360 часа. Преподава на студенти от различни специалности: Медицина (българоезично и англоезично обучение), Дентална медицина (българоезично и англоезично обучение), Здравен мениджмънт (ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“), Управление на здравните грижи (ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“), Опазване и контрол на общественото здраве (ОКС „Магистър“), Фармацевтичен мениджмънт и грижи (ОКС „Магистър“), Биомедицинска техника и технологии (ОКС „Бакалавър“), Изкуствен интелект в биомедицината (ОКС „Магистър“), специалности на Медицински колеж - Варна.

В таблицата по-долу са представени систематизирани данни за научната продукция на гл. ас. Мартин Мирчев, посочени в конкурса за заемане на АД „Доцент“ съобразно науко-метричните изисквания за съответната академична длъжност:

Група показатели	Минимално изискуем брой точки	Представени от кандидата
------------------	-------------------------------	--------------------------

Група показатели	Минимално изискуем брой точки	Представени от кандидата
А	50	50
В	100	100
Г	200	267,5
Д	50	90
Общо	400	507,5

Представените данни в справката показват, че кандидатът достига или значително надхвърля изискуемите нива по всички групи показатели.

Лични впечатления

Познавам гл. ас. Мартин Мирчев още от периода на работата му в Отдела по акредитация и качество към МУ Варна, а след това и от преподавателската му кариера в Катедрата по социална медицина и организация на здравеопазването като много задълбочен, последователен и прецизен експерт, млад учен и преподавател. Етичността в отношенията със студентите и колегите не е само обект на преподаваната от него материя, а е и личностна характеристика на гл. ас. Мирчев, правейки го много уважаван колега. За организацията на учебната работа в Учебния сектор и Катедрата ни той има много отговорна и успешна роля, заемайки длъжността административен асистент.

Заклучение

Кандидатът за участие в настоящия конкурс покрива изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за приложението му и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицински университет-Варна за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

Въз основа на цялостното професионално развитие, научно-изследователската и научно-приложната дейност, учебно-преподавателската активност и практически опит на кандидата изразявам убедено *положително* становище и предлагам на членовете на Научното жури да бъде избран гл. ас. Мартин Мирчев, за академичната длъжност „Доцент“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4.Обществено здраве, по специалност „Управление на общественото здраве“ за нуждите на Катедра по социална медицина и организация на здравеопазването към Факултет по обществено здравеопазване на Медицински университет – Варна.

15 януари 2025 г.

Председател на Научното жури:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

доц. д-р Наталия Ушева, д.м.